

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Městský soud v Praze**, se sídlem Spálená 2, Praha 2, týkající se žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, o návrhu Městského soudu v Praze na postup podle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 33/2015,

t a k t o :

Věc vedená u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 33/2015 **se p ř i k a z u j e** Krajskému soudu v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou doručenou Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) dne 20. 2. 2015 se žalobce domáhá ochrany před nezákonným zásahem městského soudu, resp. jeho předsedy. Tento zásah má spočívat v nevyřízení stížnosti žalobce předsedou městského soudu.

[2] Dne 16. 4. 2015 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno podání, v němž městský soud navrhl, aby Nejvyšší správní soud přikázal uvedenou věc podle § 9 odst. 1 s. ř. s. jinému krajskému soudu.

[3] Městský soud uvedl, že „[v]zhledem k tomu, že žalovaným je Městský soud v Praze a žaloba směřuje proti zásahu tohoto soudu, u nějž působí soudci, kteří by o podané žalobě měli rozhodovat, mohla by tato skutečnost vyvolat objektivní pochybnosti o nepodjatosti všech soudců specializovaných senátů Městského soudu v Praze.“

[4] Žalobce se k návrhu na delegaci nutnou nevyjádřil, ačkoli byl o jeho podání ze strany městského soudu zpraven. Předseda městského soudu uvedl ve svém vyjádření ze dne 19. 3. 2015, že k postupu podle § 9 odst. 1 s. ř. s. nemá námitek, a k otázce, kterému soudu by měla být věc delegována, se nevyjádřil.

[5] Ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. upravuje možnost Nejvyššího správního soudu přikázat věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát. Podle § 9 odst. 3 s. ř. s. mají účastníci právo se vyjádřit k tomu, kterému soudu má být věc přikázána. V citovaném ustanovení je upraven případ tzv. delegace nutné, která je podmíněna vyloučením všech soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu, který má věc jako soud věcně a místně příslušný projednat a rozhodnout.

[6] Nejvyšší správní soud dospěl v nynější věci k závěru, že jsou podmínky pro přikázání věci dle § 9 odst. 1 s. ř. s., neboť pro vyloučení soudců místně příslušného soudu nelze sestavit senát.

[7] V žalobě směřované proti městskému soudu se žalobce domáhá toho, aby předsedovi městského soudu bylo zakázáno pokračovat v porušování žalobcova práva na doručení vyrozumění o stížnosti a bylo mu přikázáno, aby upustil od nečinnosti ve vztahu k vyřízení jeho stížnosti. Uvedenou věc by tak rozhodovali soudci působící u městského soudu, jehož se spor týká. Jedná se tak o případ posouzení nestrannosti soudců, kteří by měli posuzovat činnost předsedy jejich soudu a samotného soudu, u kterého působí.

[8] Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezajatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky).

[9] Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o němž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi nalezla stěží uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, také v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšimu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly vést k legitimním pochybnostem odůvodňujícím závěr, že soudce určitým, nikoliv nezajatým vztahem k věci disponuje. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv pouze na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (viz nálezn Ústavního soudu ze dne 27.11.1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, publikovaný jako N 127/6 SbNU 429).

[10] Jak již zdejší soud konstatoval ve svém rozsudku ze dne 30.9.2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70, „*vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti*“.

pokračování

[11] Ve shodě s usnesením zdejšího soudu ze dne 12. 12. 2012, č. j. Nad 101/2012 - 18, které řešilo obdobnou právní otázku, je nutno zmínit, že důvodné pochybnosti o nepodjatosti soudců příslušného soudu lze mít nejen z toho důvodu, že žalovaným je soud, jemuž byla žaloba doručena, ale zejména z toho důvodu, že se přezkum týká postupu čelného funkcionáře městského soudu, který vykonává úkoly státní správy na úseku soudnictví (k tomu dále srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2008, č. j. Nad 4/2008 - 47, ze dne 30. 9. 2003, č. j. Nao 31/2003 - 16, či výše zmíněný rozsudek totožného soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70). Tato skutečnost tak zavdává objektivní pochybnosti o nepodjatosti všech soudců specializovaných senátů správního soudnictví městského soudu.

[12] V tomto ohledu je vhodné poukázat i na obecnou právní zásadu „*nemo iudex in causa sua*“, podle které nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci a ve sporu mezi dvěma subjekty musí vždy rozhodovat nezávislý třetí subjekt. Tato obecná pravidla jsou obecně uznávána jako zásady spravedlnosti, a to i tehdy, jestliže nejsou normativně vyjádřena v pozitivním právu.

[13] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro delegaci nutnou a věc přikázal Krajskému soudu v Praze. O přikázání tomuto soudu rozhodl z důvodu, že obvod tohoto krajského soudu sousedí s obvodem městského soudu a oba soudy sídlí v Praze, takže delegací dojde k nejmenšímu dosažitelnému posunu místa, v němž se bude spor řešit, a přitom věc bude rozhodovat jiný soud než Městský soud v Praze.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. května 2015

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu